

Sisäministeriö
Pelastusosasto

Lausuntopyyntö SMDno-2019-813, sisäministeriön luonnos asetukseksi ulkoisista pelastussuunnitelmista

Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunto ulkoisten pelastussuunnitelmien asetuksesta

Sisäministeriö on pyytänyt 5.9.2019 sähköpostina toimittamallaan kirjeellä Etelä-Suomen aluehallintovirastolta lausuntoa luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi ulkoisista pelastussuunnitelmista. Tutustuttuaan lausuntopyynnön mukana toimitettuihin asiakirjoihin Etelä-Suomen aluehallintoviraston pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue toteaa lausuntonaan seuraavaa:

- Asetusluonnos on voimassa olevaa asetusta selkeämpi, ja asioiden käsittelyjärjestys on loogisempi. Jo asetuksen nimen pelkistäminen asetukseksi ulkoisista pelastussuunnitelmista voidaan pitää tervetulleena muutoksena.
- Asetusluonnos 2 §: Esitämme, että pykälässä esitetty ”hallitsematon tapahtuma” määritellään tarkemmin, jotta kaikki asiakirjaa laativat osaavat ottaa huomioon tämän ulottuvuuden. Pykälässä on tuotava esiin, mikäli siinä halutaan käsiteltävän sekä tahallisia että tahattomia tekoja, jotka voivat johtaa suuronnettomuuteen. Lisäksi esitämme, että pykälässä otetaan huomioon myös muiden viranomaisten (poliisi, puolustusvoimat, ympäristöviranomaiset) kohteeseen tekemät suunnitelmat. Lisäksi on täsmennettävä, ulotetaanko suunnittelua myös poikkeusoloihin.
- Asetusluonnos 3 §: Esitämme, että pelastuslaitos toimittaa lopussa mainitun suunnitelman aluehallintoviraston lisäksi yhteistyöviranomaisille ja -tahoille, joiden osallistuminen harjoitukseen on tärkeää tai välttämätöntä. Lisäksi pidämme huonona muutoksena pelastuslaitoksen suunnittelujänteen tyypistämistä yhden vuoden pituiseksi nykyisen kolmen vuoden sijaan. Esitämme, että kyseiseen kohtaan lisätään ko. kohteen osalta pitkän tähtäimen suunnitteluelvoite (esim. aikajänne ulottumaan 9 vuodelle).
- Asetusluonnos 5 §: Esitämme, että ulkoisen pelastussuunnitelman kohteista säilytetään vuosittainen ilmoitusvelvoite kohteita valvoville yhteistyöviranomaisille (TUKES, Pääesikunta, Traficom). Ilmoitusvelvoitteen poisjättäminen johtaa tilanteeseen, ettei pelastuslaitoksia valvovalla viranomaisella, aluehallintovirastolla, ole tietoa valvottavista kohteista. Lisäksi

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 150, 13101 Hämeenlinna

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

asetusluonnoksessa toiminnanharjoittajalle kohdennettu velvoite toimittaa turvallisuus selvitys aluehallintoviranomaiselle ei ole selkeä, sillä toiminnanharjoittaja ei tiedä tuon perusteella, toimitetaanko turvallisuus selvitys hyväksyttynä, johtopäätöksineen vaiko lausunnonle. Lisäksi toiminnanharjoittajalle jää epäselväksi, mille aluehallintovirastolle turvallisuus selvitys toimitetaan. Edellä mainituista syistä pyydämme säilyttämään edelleen asetuksessa mukana valvontatoimintamme kannalta olennaisen työkalun, yhteistyöviranomaisen vuosittaisen kootun ilmoitusvelvollisuuden turvallisuus selvityskohteista.

- Asetusluonnos 7 §, kohta 8): Maininta alueen ulkopuolisesta pelastustoiminnasta on hyvä lisäys suunnitelmasisältöön.
- Asetusluonnos 7 §, kohta 9): Esitämme, että on syytä tarkentaa kohtaa väestön varoittamisesta vaikutusalueella. Lisäksi vaaratiedottamisen osalta olisi syytä viitata vaaratiedoteoppaaseen ja, että valmisteltaisiin kohteen osalta vaaratiedote pohjat vaadituilla kolmella kielellä valmiiksi ja laitettaisiin ne suunnitelman liitteiksi, jotta oikeassa tilanteessa vaaratiedottaminen jouhevoituu.
- Asetusluonnos 7 §, kohta 10): Esitämme, että kohdan muotoilua tarkennetaan, koska se on normaalikäytäntöjen vastainen. Sisäministeriö yhdessä valtioneuvoston kanssa vastaa valtionrajat ylittävästä tiedottamisesta muille viranomaisille. Pelastuslaitoksille asetettavien velvoitteiden osalta kohta tulisi muotoilla niin, että pelastuslaitoksen tulee toiminnanharjoittajan kohteessa tunnistaa ne tapahtumat, jotka voivat eskaloitua valtionrajat ylittäviksi suuronnettomuuksiksi, ja kuinka näissä tapauksissa viestintä ja johtovastuuasiat hoidetaan sisäministeriön pelastusosaston päivystäjän ja muiden tahojen kanssa. Nykyisellä kirjauksella ko. kohta jää ns. kuolleeksi kirjaimeksi, sillä siinä edellytetään pelastuslaitosta kuvaamaan sellaisia asioita, joiden käytännön toteutuksesta heillä ei välttämättä ole edes tietoa.
- Asetusluonnos 7 §: Esitämme, että loppuvirkettä tarkastellaan uudelleen. Yhteistoiminta poliisin tekemien eristyssuunnitelmien osalta on jätetty pois. Nykyisellään asetussuunnos ei riittävästi velvoita pelastuslaitosta ja poliisia yhteistoimintaan kohteessa. Lisäksi lopussa mainitusta ulkoisen pelastussuunnitelman harjoitussuunnitelmalitteesta tulee säätää tarkemmin, mitä sen tulee pitää sisällään. Nykyisellään tuo muotoilu on liian keveä.
- Asetusluonnos 7 §: Esitämme, että kohdassa on syytä täsmentää vielä ulkoisen pelastussuunnitelman hyväksyntäprosessi ja määritellä hyväksyjä.
- Asetusluonnos 8 §: ” Pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan on toimitettava yhteistyössä ulkoisista pelastussuunnitelmista ymmärrettävää tietoa turvallisuus toimenpiteistä ja suuronnettomuuden tapahtuessa noudatettavasta käyttäytymisestä.” Esitämme kohtaan lisättäväksi täsmentävän määritteen ”onnettomuuden vaikutusalueella toimiville henkilöille.”
- Asetusluonnos 8 §: Esitämme, että kohdan muotoilua tarkennetaan. Ketä tarkoitetaan kohdan 1) henkilöillä? Esitämme näitä pykälänkohtia täsmennettävän selkeämmiksi esimerkiksi onnettomuuden vaikutusalueella oleviksi henkilöiksi. Lisäksi yhteistoimintaviranomaisten perehdyttäminen kohteeseen on välttämätöntä.

- Asetusluonnos 8 §: Tiedottaminen ei ota kantaa siihen, millä kielillä tiedottaminen tulee toteuttaa. Esitämme, että sisäministeriön olisi syytä määritellä, mikä on pykälässä tarkoitettu olennainen muutos ulkoisessa pelastussuunnitelmassa. Lisäksi pyydämme edelleen täsmennettävän julkisuuslaki huomioiden, mikä taho vastaa salassa pidettävän tiedon luokittelusta. Pykäläluonnoksen osalta lopussa mainitaan taas valtionrajat ylittävä toiminta. Niiltä osin esitämme, että asetussuunnokseen sisällytetään sisäministeriön tehtäviä koskeva erillinen kohta, jotta yhteistoimintamalli tällaisessa tilanteessa on selkeä.
- Asetusluonnos 10 §: Kohdassa on mainittu velvoite harjoitella ratapihalla toimivan toiminnanharjoittajan kanssa. Esitämme, että kohtaa muutetaan siten, että se kattaa kaikki VAK-ratapihan toiminnanharjoittajat.
- Asetusluonnos 11 §: Esitämme, että harjoitusraportin toimitusvelvollisuus on syytä ulottaa kaikille harjoitukseen osallistuneille tahoille, ja lisäksi on täsmennettävä, että aluehallintovirastolle se toimitetaan arvioitavaksi.
- Siirtymäsäännös. Asetus ja edelleen asiaa täsmenävät ohjeet muuttavat olemassa olevaa käytäntöä jonkin verran. Esitämme, että asialle olisi syytä säätää siirtymäsäännös valvontatoiminnan yhdenmukaistamiseksi.
- Lisäksi esitämme, että terminologisesti asetussuunnoksessa on syytä pitää läpi asetuksen selkeä linja ulkoisen ja sisäisen pelastussuunnitelman välillä, eikä missään kohtaa mainita pelkkänä pelastussuunnitelmana väärinkäsitysten välttämiseksi (esim. 9 §).

Lopuksi haluamme kiinnittää huomiota asetussuunnoksen ja juuri lausunnolla olleen harjoitusohjeen väliseen suhteeseen. Näiden dokumenttien tulee olla kiinteässä yhteydessä toisiinsa, ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisohjetta unohtamatta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kiittää mahdollisuudesta saada lausua asetussuunnoksesta.

Johtaja

Tommi Laurinen

Pelastusylitarkastaja

Mira Leinonen

Tämä asiakirja ESAVI/30089/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/30089/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Laurinen Tommi 21.10.2019 16:40

Esittelijä Leinonen Mira 21.10.2019 12:25